

Tarım ve Orman Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ PESTİSİTLERİN MAKSİMUM KALINTI LİMİTLERİ YÖNETMELİĞİ

(TASLAK YÖNETMELİK)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tüketicinin yüksek seviyede korunmasını sağlamak üzere bitkisel ve hayvansal orijinli gıdalarda pestisit kalıntılarının maksimum limitlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ek-1’de belirlenmiş bitkisel ve hayvansal ürünlere ve bu ürünlerden elde edilmiş işlenmiş veya kompozit ürünlere uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik, bebek formülleri, devam formülleri, bebek ve küçük çocuk ek gıdaları ile ilgili mevzuat hükümleri saklı kalacak şekilde uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, Ek-1’de yer alan ancak gıda dışında ürünlerin üretilmesi, bitki çoğaltım materyali, aktif maddelerin ilgili mevzuat çerçevesinde onaylanması amacıyla kullanılan ürünlere uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21 inci, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü, 31 inci, 32 nci ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) 5996 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki tanımlara ilave olarak ikinci fıkrada yer alan tanımlar da geçerlidir.

(2) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aktif madde: Hastalıklar, zararlılar ve yabancı otlar ile diğer etmenler üzerine asıl biyolojik etkiyi yapan maddeyi,

b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

c) İşleme faktörü: İşlenmiş ürünlerdeki pestisit kalıntı miktarının o işleme tabi tutulacak ürünlerdeki kalıntı miktarına oranını,

ç) Maksimum Kalıntı Limiti (MKL): Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerde yasal olarak bulunmasına izin verilen en yüksek pestisit kalıntı limitini,

d) Pestisit: Zirai mücadele uygulamalarında kullanılan her türlü kimyasal maddeyi,

e) Pestisit kalıntısı: Ek-1’de belirtilen ürünlerde bulunabilen zirai mücadele amaçlı kullanılan aktif maddeleri, bunların metabolitlerini veya parçalanma veya reaksiyon ürünlerini,

f) Tespit limiti (LOD): Analitik olarak geçerli kılınmış metotlarla tespit edilen ve değerlendirmeye esas en düşük kalıntı limitini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetmelik Ekleri ve Uygulama Esasları

Yönetmelik ekleri

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğe ait ekler aşağıda açıklanmıştır.

- a) Ürünler için kod numaraları, MKL'nin uygulanacağı kategori, grup, alt grup ve temel ürünler, bu ürünlerin bilimsel adları ile ürünlerin MKL değerlendirmesine tabi tutulacak kısımlarını içeren Bölüm A ve bu bölümdeki ürünlerle aynı MKL'lerin uygulanacağı benzer ürünleri içeren Bölüm B, Ek-1'de yer almaktadır.
- b) Türkiye'de, 09/11/2017 tarihli ve 30235 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılmış pestisitlerin kabul edilebilir MKL'leri ve MKL belirlenmesine ihtiyaç duyulmayan pestisitler Ek-2'de yer almaktadır.
- c) İthal ürünlerde ve Ek-2'deki pestisitler için hayvansal ürünlerde uygulanacak MKL'ler ve bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlere uygulanacak LOD değerleri Ek-3'de yer almaktadır.
- ç) Türkiye'de kullanımı sonlandırılmış olan yasaklı pestisitler Ek-4'de yer almaktadır.
- d) İthal ürünlerde MKL belirlenmesine ihtiyaç duyulmayan pestisitlere ait liste Ek-5'de yer almaktadır.

Uygulama esasları

MADDE 6 – (1) Ülkemizde üretilmiş ürünlerde aşağıdaki uygulama esasları sırasıyla uygulanır:

- a) Ek-4'te bulunan veya bu Yönetmeliğin yayım sürecinden sonra ruhsatı iptal edilmiş olan bir pestisit tespit edilmesi durumunda sırasıyla Ek-3'deki LOD değerine göre, yoksa 0.01 mg/kg değerine göre değerlendirme yapılır.
- b) Ürünün kod numarası Ek-1 Bölüm A'dan belirlenir. Eğer ürün Ek-1 Bölüm A'da yer almıyorsa Ek-1 Bölüm B'ye bakılır ve bu bölümde bulunan ürüne Ek-1 Bölüm A'da karşılık gelen ürünün kod numarası esas alınır.
- c) Belirlenen kod numarası kullanılarak bitkisel ürünlerde Ek-2'de yer alan MKL'ye, hayvansal ürünlerde ise sadece Ek-2'deki pestisitler için Ek-3'de yer alan MKL'ye göre değerlendirme yapılır.
- ç) Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik kapsamında, bu Yönetmeliğin yayım sürecinden sonra ruhsatlandırılmış veya "acil durumlar için geçici kullanım izni" verilmiş pestisitler için ruhsat aşamasında belirlenmiş MKL'lere göre değerlendirme yapılır.
- d) Ruhsatlandırılmamış veya acil durumlar için geçici kullanım izni verilmemiş pestisitlerde Ek-3'teki LOD değerine göre değerlendirme yapılır. Ek-3'de ürün için bir LOD değeri var ise bu değere göre, yoksa ürünün ait olduğu alt grup veya gruptaki en düşük LOD değerine göre, yoksa ürünün ait olduğu kategorideki en düşük LOD değerine, yoksa ürün ve pestisit için belirlenmiş sütündeki en düşük LOD değerine göre değerlendirme yapılır. Ek-3'te LOD değeri bulunamaması halinde 0.01 mg/kg değerine göre değerlendirme yapılır.

(2) İthal edilen veya piyasaya arz edilmiş ithal ürünlerde aşağıdaki uygulama esasları sırasıyla uygulanır:

- a) Ürünün kod numarası Ek-1 Bölüm A'dan belirlenir. Eğer ürün Ek-1 Bölüm A'da yer almıyorsa Ek-1 Bölüm B'ye bakılır ve bu bölümde bulunan ürüne Ek-1 Bölüm A'da karşılık gelen ürünün kod numarası esas alınır.
- b) Belirlenen kod numarası kullanılarak Ek-3'de karşılık gelen MKL veya LOD değerine göre değerlendirme yapılır.

- c) Ek-3'de pestisit yer almıyorsa 0.01 mg/kg değerine göre değerlendirme yapılır.
- (3) Bitkisel ve hayvansal ürünler için bulunan analiz sonucu, birinci ve ikinci fıkralarda sıralanan uygulama esaslarına göre belirlenmiş limit değerlerini aşamaz.
- (4) Ek-1'de tanımlanan ürünler, Ek-5 hariç olmak üzere bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı olması durumunda piyasaya arz edilemez.
- (5) Bu Yönetmelikte belirtilen MKL'lere göre uygun olmayan pestisit kalıntı değerine sahip taze veya işlenmiş bir ürün, MKL'leri düşürülmek üzere, kendisiyle aynı veya diğer ürünlerle karıştırılarak veya işlenerek piyasaya arz edilemez.

Yönetmelik yayım süreci sonrası ruhsatlandırma veya ruhsat iptali

Madde 7 – (1) Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik kapsamında bu Yönetmeliğin yayım sürecinden sonra kullanımı sonlandırılmış ve eklere yansıtılmamış pestisitler için bu Yönetmelikte belirlenmiş MKL'ler, pestisit "kullanım sonlandırma tarihi"nden önce üretilmiş gıdalarda raf ömrü boyunca uygulanır. Kullanımı sonlandırılmış pestisitler "bitki koruma ürünleri veritabanı"nda duyurulur.

(2) Yönetmelik yayım süreci sonrası ruhsatlandırılmış veya acil durumlar için geçici kullanım izni verilmiş pestisitler için uygulanacak MKL'ler bitki koruma ürünleri veritabanında duyurulur. Acil durumlar için geçici kullanım izni verilmiş pestisitlerde uygulanan MKL'ler, pestisit kullanım sonlandırma tarihinden önce üretilmiş gıdalarda raf ömrü boyunca uygulanır.

(3) Pestisit kullanım sonlandırma tarihinden sonra üretilmiş gıdalar LOD değerine, LOD yoksa 0.01 mg/kg değerine göre değerlendirilir.

(4) Resmî kontrollerde pestisit kullanım sonlandırma tarihi veya ürünün üretim tarihine göre işlem gerektiren durumlarda, geçerli belge sunulmaması halinde güncel tarihteki son durum esas alınır.

İşlenmiş gıdalar için uygulama esasları

MADDE 8 – (1) Ek-1'de listelenmiş ürünlerin işlenmesiyle elde edilmiş işlenmiş gıdalarda aşağıdaki uygulama esaslarına göre 6 ncı maddede belirlenmiş esaslar uygulanır. İşlenmiş gıdalardaki değerlendirmeler mutlaka Ek-1'deki üründe kalıntı miktarı hesaplanarak ve 6 ncı maddedeki esaslar uygulanarak yapılır.

a) İşlenmiş gıdanın elde edildiği Ek-1'deki ürün belirlenir.

b) İşlenmiş hayvansal gıdalar için işleme faktörü kullanılmaz. İşlenmiş hayvansal gıdaya ait analiz sonucu işlenmemiş ürün için belirlenmiş limitlere uygun olur.

c) Ek-4'deki pestisitler için işleme faktörü kullanılmaz.

ç) İşlenmiş gıda analiz sonucu Ek-1'deki ürün için geçerli LOD değeri sınırları içerisinde ise işlenmiş ürün uygun olarak değerlendirilir.

d) Ek-1'deki üründe 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde LOD belirlenmiş ise işlenmiş gıda ve pestisit için; belirlenmiş işleme faktörü ≤ 1 olması durumunda işlenmiş gıdada MKL olarak LOD değeri kullanılır. İşleme faktörü > 1 ise işlenmiş üründeki kalıntı miktarı işleme faktörüne bölünerek elde edilen değer LOD değeri ile karşılaştırılarak değerlendirme yapılır.

e) Ek-1'deki üründe ilgili pestisit için 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde MKL veya LOD bulunmuyor ise işlenmiş gıda için MKL olarak 0.01 mg/kg değeri kullanılır.

f) Ek-1'deki üründe ilgili pestisit için 6 ncı maddenin değerlendirmeye esas bölümünde LOD dışında bir MKL belirlenmiş ise işlenmiş üründeki kalıntı miktarı işleme faktörüne bölünerek

elde edilen değer, Ek-1'deki işlenmemiş ürünün MKL'si ile karşılaştırılarak değerlendirme yapılır.

g) İşleme faktörü belirlenmemiş ürünlerde uygulama Bakanlıkça değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **İşleme Faktörü**

İşleme faktörünün belirlenmesi ve uygulanması ile ilgili esaslar

MADDE 9 – (1) Ek-1'de yer alan ürünlerin işlenmesiyle elde edilen işlenmiş gıdaların değerlendirilmesi için işleme faktörleri Bakanlıkça belirlenir. İşleme faktörleri belirlenirken uluslararası kabul görmüş metotlara göre yapılmış çalışmalar sonucunda belirlenmiş spesifik veya varsayılan faktörler esas alınır. Spesifik olarak belirlenmiş bir işleme faktörü yoksa ve varsayılan faktörün kullanılması durumunda; uluslararası kabul görmüş metotlara göre daha yüksek varsayılan faktörler olması durumunda dahi bir ürün-pestisit için kullanılacak işleme faktörü 5'i aşamaz. Belirlenmiş işleme faktörleri bir liste halinde uygulama birlikteliğinin sağlanması için "www.tarim.gov.tr/GKGM" resmî internet sitesinde yayımlanır ve burada yayımlanmış işleme faktörleri kullanılır.

(2) İşleme faktörleri belirlenmemiş ürün ve pestisitler için Bakanlıktan görüş alınır.

(3) İşleme faktörü, işleme teknolojisine bağlı olarak her üründe, her bir aktif madde için ayrı olarak belirlenir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen haller dışında, işleme faktörünün belirlenmesine gerek duyulduğunda Bakanlıkça;

- a) İşlenmiş ürünün beslenmedeki önemi ve tüketim miktarı,
 - b) İşleme teknolojisine tabi tutulacak üründeki kalıntı miktarı,
 - c) Aktif maddenin veya ilgili metabolitlerinin fiziko-kimyasal özellikleri,
 - ç) Ürünün işlenmesi sonucunda toksik metabolitlerin oluşma ihtimali,
 - d) Ekstrapolasyon çalışmaları,
- dikkate alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında, kontrol amacıyla numune alma işlemi, gıdalarda pestisit kalıntılarının resmî kontrolü için numune alma metotları ilgili mevzuata göre, analizi ise uluslararası kabul görmüş analiz metotlarına göre yapılır.

İdari yaptırımlar

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, 23/2/2005 tarihli ve (AT) 396/2005 sayılı Bitkisel ve Hayvansal Gıdalardaki Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 13 – (1) 25/11/2016 tarihli ve 29899 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren 3 ay içerisinde bu Yönetmelik hükümlerine uyum sağlanır. Uyum süresinde dikkate alınarak bu Yönetmeliğin uyum tarihinden önce üretilmiş ürünler için 25/11/2016 tarihli ve 29899 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği de esas alınabilir.

(2) Resmî kontrollerde üretim tarihine göre işlem gerektiren durumlarda, üretim tarihi ile ilgili geçerli belge sunulamaması halinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.